

Idéblad

Tryggare och Mänskligare Göteborg publicerar idéblad med exempel på trygghetsarbete som pågår i staden tack vare kommunen, föreningar, eldsjälar och många andra. Tanken är att inspirera och att hjälpa igång nya trygghetsskapande processer.

Krister Qvil, som tränar ett av IFK Göteborgs pojklag, tillämpar nolltolerans mot grovt språk även på träning. Den nya stränga inställningen mot verbalt våld ingår i en gemensam satsning som Göteborgs Fotbollförbund och Tryggare och Mänskligare Göteborg inledde 2004.

VÄNLIGARE FOTBOLL MÅL FÖR UNGA SPELARE

13-åringarna Hannes Karlström och Enis Avdijaj i IFK Göteborgs pojklag tycker att det är bra med nolltolerans mot svordomar och annat fult språk. "Fast ibland är det svårt", medger Enis.

Sport kan väcka starka känslor – inte bara positiva. Därför samarbetar Göteborgs Fotbollförbund och Tryggare och Mänskligare Göteborg mot våldet inom ungdomsfotbollen. Ett sätt att stämma i bäcken är nolltolerans mot grovt språk.

Det är blötsnö och svinkallt och Heden är en leråker.

Om de 13-14-åringar i IFK Göteborgs pojklag som tränar denna kväll hade svurit långa ramsor så hade det inte varit konstigt.

Men det gör de inte.

Sedan 2004 tillämpar Göteborgs Fotbollförbund nolltolerans mot ovårdat språk inom ungdomsfotbollen. Inga svordomar, påhopp, hot, könsord eller rasistiska tillmälen accepteras. Är det match blir det gult kort, men många ledare tillämpar samma regler även på träning.

Den stränga nyordningen bygger på resonemanget att ett fult och ovårdat språk för med sig ful och ovårdad fotboll och att verbalt våld leder till brutalare spel.

- Det har definitivt givit resultat, det märker vi tydligt, säger Krister Qvil, tränare för det blåvita pojklaget och engagerad i utbildnings- och ungdomsfrågor inom Göteborgs Fotbollförbund:

- Det är klart att man får bli arg, men man ska tänka efter en extra gång. Vi pratar om detta inför varje match och om vi hör något på träning så påpekar vi det. Våld förekommer knappast i de lägsta åldrarna, men det är viktigt att tidigt visa vad vi inte tolererar. Vi säger även till föräldrarna - de får peppa sina barn men inget annat. Vi vuxna måste vara föredömen.

Hos de unga spelarna har nolltoleransen enbart mottagits positivt.

- Det är jättebra att man har gjort så här, säger 13-årige Hannes Karlström i en paus i träningen.

- Fast ibland är det svårt. Man får tänka på vad man säger, tillägger jämnårig lagkamraten Enis Avdijaj.

Ulf Carlsson, utbildningsansvarig på Göteborgs Fotbollförbund, påpekar att det egentligen inte handlar om några nya regler, utan om att tillämpa det befintliga regelverket strängare:

- Vi vill också värna om dem som är lite tystare. Annars finns en risk att de väljer bort fotbollen, och att vi därmed förlorar sådana som hade kunnat tillföra mycket. Fotbollen behöver Tobias Linderoth-typer också - spelare med ett bra beteende som stöttar sina kamrater. Vi vill lyfta fram de värdena.

Införandet av nolltoleransen var första steget i ett samarbete mellan Göteborgs Fotbollförbund och Tryggare och Mänskligare Göteborg som på sikt förhoppningsvis ska leda till ett vänligare fotbollsklimat.

Målgruppen är ungdomsspelare från tidiga tonåren upp till 18-årsåldern och i arbetet ingår även att förstärka ledarutbildningarna.

- Ungdomars situation har förändrats mycket under de senaste åren, och många ledare behöver hjälp med att bli uppdaterade, säger Zan Jankovski, tränare för division fyra-laget IF Vardar/Makedonija och samordnare av ungdomsfrågor på Tryggare och Mänskligare Göteborg.

Dessutom satsar man på att stötta domarna och prata om matchuppträdande med både ledare och publik.

- Domarna är våra ambassadörer och dem måste vi värna om. De dömer ju inte för egen vinning utan för att värdet på spelet ska finnas kvar, säger Ulf Carlsson, som menar att matchuppträdande egentligen bara handlar om sunt förnuft:

- Om du får gäster så säger du välkommen när de kommer och hejdå när de går. På samma sätt är det självklart att man hälsar på motståndarna och domaren och tackar för matchen efteråt.

För att skaffa sig en tydlig bild av den göteborgska ungdomsfotbollen har förbundet dessutom extra tät kontakt med ett antal föreningar av skilda typer.

- Bland annat en damfotbollsklubb, en från ett invandrartätt område, en från en välbärgad stadsdel och en mer lantlig. För att försöka hitta mallar att använda ställer vi frågor till dem, både om vilka problem vi kan hjälpa dem med och om vad som är bra, så att vi kan göra mer av det, säger Ulf Carlsson.

Den gemensamma satsningen inleddes 2003 när förbundet märkte ett hårdare klimat hos ungdomsspelarna och därför hörde av sig till Tryggare och Mänskligare Göteborg.

- Det handlade om språket, om våld och om att domare kände sig hotade. Vi bildade en grupp och började med att titta på om det bara var tillfälligheter eller ett verkligt problem. Bland annat kollade vi statistiken över röda kort och andra disciplinärenden - och det hade verkligen ökat, berättar Zan Jankovski.

Det visade sig också att det var ett problem som bara fanns hos pojkar. De som hävdade att det var ett invandrarsproblem fick däremot inte något stöd i statistiken.

Hösten 2004 bjöd samsarbetsgruppen in de 100 största ungdomsklubbarna i Göteborgsregionen till ett möte och frågade dem om de kände igen sig i bilden av situationen. Representanter från ett 60-tal föreningar kom. I princip alla svarade ja.

- Men ingen ville kasta ut eller stänga av någon utan alla var överens om att lösa problemet tillsammans. Därmed kunde vi börja identifiera de förbättringsområden vi har jobbat med sedan dess, säger Zan Jankovski, som poängterar att man är medveten om att våldet på fotbollsplanen givetvis har bakomliggande orsaker - att sporten är en spegel av samhället i övrigt:

- Vi kan inte lösa alla problem men måste använda de medel vi har. Vi tror ju på fotbollen som mötesplats.

Ulf Benkel
Bild: Leif Gustafsson

SÅ GJORDE VI

- ▶ Göteborgs Fotbollförbund tyckte sig ha märkt av en tuffare attityd inom ungdomsfotbollen och kontaktade Tryggare och Mänskligare Göteborg.
- ▶ En grupp bildades, som bland annat tittade på statistik över röda kort och andra disciplinärenden. Man konstaterade att förseelserna verkligen hade ökat i antal - och att problemet i stort sett enbart gällde pojkfotbollen. Däremot fanns inget belägg för att det, som hävdats från olika håll, skulle vara ett invandrarproblem.
- ▶ De 100 största ungdomsklubbar i Göteborgsregionen bjöds in till ett möte. Representanter för ett 60-tal föreningar kom, bekräftade att de kände igen sig i bilden och var överens om att inte utesluta några klubbar utan försöka lösa problemen tillsammans.
- ▶ I linje med resonemanget att ett fullt och ovårdat språk för med sig ful och ovårdad fotboll och att verbalt våld leder till brutalare spel började förbundet tillämpa fotbollsreglerna strängare och införde nolltolerans mot grovt språk. Svordomar, påhopp, hot, könsord och rasistiska tillmälen under match resulterar i gult kort. Många tränare har även börjat tillämpa samma regler på träning.
- ▶ I satsningen har även ingått att förstärka ledarskapsutbildningarna, stötta domarna och prata om matchuppträdande med både ledare och publik.
- ▶ Förbundet har dessutom haft extra fokus på ett antal föreningar av skilda typer, bland annat en damfotbollsklubb, en från ett invandrartätt område, en från en välbärgad stadsdel och en mer lantlig. Detta för att se vad de olika klubbarna har för olika problem, och på så sätt hitta mallar att använda.

KONTAKTINFORMATION

- ▶ Ulf Carlsson, utbildningsansvarig på Göteborgs Fotbollförbund: 031-761 07 03, ulf.carlsson@goteborgs-fotboll.o.se
- ▶ Zan Jankovski, samordnare av ungdomsfrågor på Tryggare och Mänskligare Göteborg: 031-61 20 72, zan.jankovski@stadshuset.goteborg.se

SVÅRIGHETER

- ▶ Att veta vad man ska fokusera på. Ett sätt att hitta något konkret att utgå från blev att titta på utvisningar och andra disciplinärenden.
- ▶ Förankringen. I stället för att fråga sig "Är det bara vi som tycker så här?" måste man ta reda på om folk tycker likadant och är med på att göra något tillsammans.
- ▶ Kontinuiteten. Man kan inte säga "Nu är vi färdiga" eller "Vi gör likadant som förra året", utan måste hela tiden hålla utvecklingen vid liv och tillföra nya saker så man inte stagnerar.

LÄRDOMAR

- ▶ Förändringar kräver tålamod och tid och sker inte över en natt.
- ▶ Dessutom kräver de ödmjukhet. Man kan inte komma in och dänga förändringar i huvudet på folk, utan måste utgå från att de som befinner sig mitt i verksamheten också är de som kan den bäst.
- ▶ Många frågor kan besvaras genom att helt enkelt använda sunt förnuft.

TIPS

- ▶ Det finns en enorm styrka i att vara överens - då kommer också resultatet. Det blir en helt annan kraft när alla befinner sig på samma tåg än om alla sitter var för sig och tycker samma sak.
- ▶ Börja nu - det finns inget att vänta på! Säg inte att saker inte går att ändra på utan börja jobba med dem i stället, annars händer ingenting.